

LVII
VII.

Sammulld

7. Bd = vord. ; Ki 4069

II.

+

DISSERTATIO IVRIDICA
DE
EXCUSSIONE
FENESTRARVM,

Von
Fenster = Sinschmeissen /

QVAM
EX ILLUSTRIS FACVLTATIS IVRI
DICÆ PLACITO
IN ACADEMIA JENENSI
PRÆSIDE

IO. PHILIPPO Greiber / Philos.
& J. U. D. Fac. Phil. Jenens. Adjuncto
& P. L. C.

Ad diem V. Februarii MDCCI.

In Auditorio Iureconsultorum

publicè discutiendam sistet

JOHANNES VVILHELMVS Sander /
Arnstadiæ - Thuringus, LL. C.

J E N Æ, caractere MVLLERIANO. 1706.

DISSERTATIO IURIDICA
DE
EXCUSATIONE
FENESTRARVM

JOHANNES WILHELMVS RINDLEY

EX HANNOVERÆ ACADEMIA IURIS
PUBLICE PROMOVENDVS
IN ACADEMIA IURIS

JOHANNES WILHELMVS RINDLEY
STUDII IURIS PUBLICE PROMOVENDVS
& P. L. C.

IN ACADEMIA IURIS
PUBLICE PROMOVENDVS
JOHANNES WILHELMVS RINDLEY
ANNO 1771

LEIPZIGIÆ CENSURÆ PUBLICÆ

Tradituri id, quod iustum est
circa excussionem Fenestram,
proponemus

- [1. Nominis explicationem, nimirum
    - [1. Derivationem
      - [1. Vocis: Excussio §. 1.
      - [2. Vocis: Fenestra §. 2.
    - [2. Significationem, quatenus * Excussionis &
** Fenestra vox significant
      - [1. Diversa * §. 3. §. 4. ** §. 5.
      - [2. Idem cum pluribus aliis nominibus. §. 6.
- [2. Considerationem Excussionis Fenestrarum
quoad Rem, in
  - [1. Definitione §. 7.
  - [2. Divisione §. 8. ratione subjecti facta, in excussionem Fenestrarum
    - [1. Reluctante vicino constitutarum, qualis est excussio Fenestrarum facta ei, qui invito vicino proprium parietem, non constituta servitute, aperuerat §. 9. 10. 11. 12.
    - [2. Pace vicini positarum, §. 13. & harum excussionum Fenestrarum considerabimus.

1. Posteriores, itidem divisam ratione subjecti, cui
damnum injuria datur, in

1. Eam, quam passus est is, qui servitutem
luminum & consimilem in alieno pra-
dio habet. §. 14. 15. 16.

2. Eam, quam passus est is, de quo alii eidem
infernse vindictam privatam per tale
quid commissum sumserunt. §. 14. 17. 18.

2. Utamque ratione remediorum, quibus refarcitur
damnum per excussionem hanc datum, §. 19.
que sunt:

1. Actio confessoria, §. 20.

2. Actio Legis Aquilae, d. §. 20. & harum actio-
num vel competit.

1. Utraque, nimirum ei, qui servitutem
luminum vel consimilem in alieno
pradio habet. §. 20. 21. 22.

2. Una §. 20. nimirum tantum actio Legis
Aquilae, §. 23. 24.

1. Ei, qui in vito vicino fenestras in suo
pariete, non constituta servitute,
erexerat, & ab hoc earum excus-
sionem perpeffus est. d. §. 23. 24.

2. Ei, de quo alii eidem infernse per ejus-
modi factum vindictam priva-
tam sumserunt. d. §. 23. 24.

§. I.

Excussiois nomen ab excutiendo, excutere autem ab ex & quatio suum ducere ortum, vel rudioribus constat, aequè, atque, quòd vox quaterè notet hefftig bewegen/ schütteln/ excutere : ausschlagen ausschütteln. Hinc excussio est: das Ausschlagen.

§. II.

Fenestræ vocabulum sive putes esse primitivum, sive cum Dentzlero in *Clav. Lat. Lingv.* illud à Græco: Φαιρέσαι, lucere, derives, nobis perinde est.

§. III.

Excussiois, veluti etiam terminus τῆ excutere, propriè & physicè significat violentium atque reciprocum motum, seu actum tamdiu vibrantis, donec aliquid ita moveatur, ut illud è loco & statu obtento in statum & locum præfinitum pergat. Atque secundùm physicam hanc & propriam signi-

A

fica-

ficationem in §. I. germanicè reddita est vox excussionis.

§. IV.

Impropriè autem, & juridicè notio excussionis, quæ licet non reperiatur in II. jam citandis, tamen idem ac *ro* excutere, quod ibi reperitur, significat, si infinitivus loco nominis ponatur, veluti in phrasi: *Scire tuum nihil est*; & sumitur pro diligenti inquisitione, supputatione ac detentione facultatum principalis debitoris, per judicem, usque ad peram (ut vocant) & sacculum, id est novissimum quadrantem effecta, eum in finem, ut sciatur: an ille sit solvendo? *Bart. in tract. de excussione pign. Col. 1. vid. l. si plures §. 2. ff. de admin. & peric. tut. l. Titia §. fin. ff. de manum. testam. l. licet. §. 1. ff. si quis omiff. caus. testa. l. 1. §. si inter, ff. de magist. conve. l. 1. C. de revoc. his, que in fraud. cred. l. 29, §. si cum debitor. ff. mand.* Hinc est beneficium excussionis. *Nov. 4. Aub. presente, C. de fidejussor. & mandatorib.*

§. V.

Etiam fenestræ nomen uno pluribus substat significatibus. Nam (1.) propriè sumtum significat machinam, ex partibus vitreis, mediante plumbo flexili, & jugamento ligneo eum in finem constructam, ut parietis aperti spatium seu foramen impleat, & per illam locus illuminandus illuminetur. Atque hic significatus in præsentî dissertatione obtinet. (2.) Fenestra etiam impropriè sumitur

tur, pro occasione, quæ aperitur alteri, veluti sumitur in phrasi Terentianâ: Fenestram ad nequitiam alicui patefacere, aperire, einem Zurschub/ Ursach/ Anlaß/ Gelegenheit und Anleitung zur Bosheit geben.

§. VI.

Excusio Fenestrarum potest etiam appellari violenta elisio Fenestrarum, fractio Fenestrarum, motu durarum materiarum effecta. Et Fenestræ, si lubet, salutari etiam possunt: Machinæ pellucidæ, ligneo - plumbeo - vitreæ. Salutari insuper solent: *lumina*, in materia de servitute luminum, & servitute: ne luminibus officiat, Titulo de *S. V. P. l. 4. l. 15. l. 17. §. 1 l. 22. l. 23. l. 40. ff. C. junct. l. 1. C. l. 8. C. d. t.*

§. VII.

Excusio Fenestrarum nobis est actus, quo *aliterius* Fenestræ per admotas materias duras franguntur, & per hoc illi damnum injuriâ datur.

§. VIII.

Excusio Fenestrarum sistetur à nobis duplex; nempe: Excusio Fenestrarum reluctantante vicino parieti nostro immissarum, & excusio Fenestrarum pace vicini in pariete nostro erectarum.

§. IX.

Quod attinet excussionem Fenestrarum reluctantante

stante vicino parieti nostro immissarum, (I.) de eâ sequentem formamus quæstionem generalem: An v. g. ei, qui, invito vicino, proprium parietem non constitutâ servitute aperuit, apertoque spatio fenestras immittit, an, inquam, ei à vicino reluctantè justè excutiantur ille fenestra? (II.) Hunc fingimus casum, cui subjungemus specialiore aliquam quæstionem: Sempronius, servitute luminum sibi non constitutâ, parietem suum aperit, & hujus foramini fenestras immittit, ex quibus in Caji prædium potest inspicere; Cajus, Sempronii vicinus, admonet Sempronium, dicens: Se planè non admittiturum, ut Sempronius, cum is de servitute luminum sibi constitutâ gloriari non possit, licentiam obtineret, ex novis fenestris negotia aliena contemplant; & ideo velle se Sempronio nunciatum, quod, nisi amoveret fenestras istas novas, propediem ille future sint excussæ. Sempronius Cajo renunciari jubet: sibi esse liberum, aperire parietem suum, & apertum redintegrare fenestris, quamvis non constituta sibi sit in Caji prædio servitus luminum, seque Caji minas nihil curare. Cajus replicas lapidibus, elidendo Sempronii fenestras. Quæritur: an Cajus jure excusserit Sempronii novas fenestras? & respondetur negativè, arg. l. 9. & 15. ff. de S. V. P. l. 8. 9. C. eod. l. 8. §. 5. ff. si serv. vind. l. 12. §. 2. C. de adif. priv.

§. X.

Nam, Primo, quamvis vicinus non teneatur, servi-

servitute non constitutâ, excipere lumina nostre, sed illa ædificando in suo possit obstruere; *d. l. 9. ff. de S. V. P.* imò etiam in proprio, ut & communi pariete fenestras fieri prohibere possit, *l. 8. C. de Servit. & aqv. l. 40. ff. de S. V. P. add. Scontan. §. 27. tb. 15.* tamen in proprio pariete, invito vicino, quis fenestram facere potest; *arg. antea citatar. ll. scil. l. 9. & 15. ff. de S. V. P. l. 8. 9. C. eod. l. 8. §. 5. ff. si servit. vind. l. 12. §. 2. C. de adif. priv. Cepoll. de S. V. P. cap. 62. Simon Pistor. 1. Conf. 12. Aïex. Raudens. dec. 9. num. 32. Don. & Hillig. 11. Comm. 5. vid. Scontan. citat. D. 17. tb. 16. Carpzov. 2. 41. def. 12. Struv. Dissert. de adif. priv. tb. 32. & 35.* Qui enim jure suo, quod jus gentium ad commodum suum absque nudâ emulatione & hostilitate insequendum concedit, unitur, non videtur damnum dare, *l. 9. ff. de S. V. P. l. 26. de damn. inf. l. 24. §. fin. eod. Fra. Vivius, dec. 306. n. 4. Ern. Cothmann. 2. conf. 93. n. 36. Nic. Everb. Jun. 1. Conf. ult. num. 5. 6. Aymo Cravetta, Conf. 4. n. 3. Quint. Mand. de inbib. qv. 53.* Et propterea Cajus in casu nostro Sempronii fenestras novas non excussit jure.

§. XI.

Deinde etiam ex sequentibus apparet: Cajum jure non elisisse Sempronii fenestras. Jus enim civile non permittit in ejusmodi casibus, ut quisque de alio privatam sumat vindictam,

B

Nam,

Nam, per text. l. 14. C. de Judais & cœlic. judiciorum vigor, jurisque publici tutela idcirco videtur in medio constituta, ne quisquam sibi ipsi permittere valeat ultionem, adde l. 38. §. 8. ad L. Jul. de adult.

§. XII.

Neque juvat Cajum illa Regula: Si quid in nostro vi aut clam ædificatum; vel factum est, id vi aut clam destruere possumus, l. 7. §. 3. quod vi aut clam, l. 29. §. 1. ad L. Aquil. l. 27. pr. de S.V.P. l. 22. §. 2. quod vi aut clam, junct. l. 1. C. ut nem. lic. sine jud. aut sign. reb. impon. al. Add. Bartol. in l. 1. §. nunciatio, de nov. op. nunc. Duaren. pral. 2. ad tit. de nov. op. nunc. & L. 2. disp. cap. 40. Cujac. L. 16. obs. 12. Nicol. Valla de reb. dub. tract. 8. n. 1. Bachov. Vol. 2. Disp. 18. tb. 2. lit. g. Speckhan. cent. 3. cl. 3. qv. 23. num. 36. 37. 38. Non, inquam, juvat Cajum regula adducta, Nam (2) non in suo, sed in Sempronii prædio aliquid factum & ædificatum erat: (2) rerum nostrarum defensio nonnisi ob urgentem necessitatem concessa est, nam citatâ l. 7. §. 3. quod vi aut clam, extat: nisi ex magnâ & satis necessariâ causa: alioquin hæc omnia judicis officio celebrari oportet. Hinc, quoniam nullum periculum erat in mora, usque dum Cajus adiret Judicem, qui judicium suum liti interponeret; certe nulla necessitas pressit

pressit Cajum, ad festinandum elidere Sempronii fenestras. Et propterea ipse se non potest excusare per Regulam allegatam. (3) Ad hoc, ut id, quod vi aut clam nobis invitis ædificatum, vel factum est, vi aut clam destruere possimus, requiritur, ut *ædificatum habeat fundamentum in nostro*, hinc, siquis protectum supra domum alicujus, nullo jure habeat, id recidere non oportet. *d. l. 29. §. 1. ad L. Aquil.* Unde *Duarenus in d. l. 27. de S. V. P.* verbum: *immissum*: explicat ita: *quod immittitur in meum, i. e. quod ita imponitur, ut in imo habeat vel requiescat.* Adde *l. 242. de V. S.* Quoniam itaque nec Sempronii fenestræ habuerunt fundamentum in Caji prædio, ut ibi requiescerent, ideo Cajo licitum non fuit, ut eas excuteret.

§. XIII.

Hæc sunt, quæ de priori excussionis fenestrarum specie dicta volumus. Jam deveniamus ad posteriorem excussionis fenestrarum pace vicini positarum.

§. XIV.

Ea autem est vel talis, quam passus est is, qui servitutem luminum & similem in alieno prædio habet, vel talis, quam passus est ille, de quo alii eidem infensi vindictam privatam per tale quid commissum sumserunt.

De illa fenestrarum pace vicini positarum excussione , quâ læsus est is, qui servitutem luminum & consimilem in alieno prædio habet , (I.) Sequentem quaestionem generalem tradimus: *An ei , qui pace vicini immisit fenestras in ejus prædium , & servitutem luminum aut consimilem in vicini prædio constitutam habet, an, inquam, ei, à vicino servitutem ulterius non concessuro, licitè excutiantur fenestra?* (II.) hunc formamus casum specialiozem; *Mevius pace Seji erexit in suo pariete fenestras, ex quibus in Seji prædium inspici datur, & servitutem luminum constitutam habet in prædio Seji; Sejum, utpote vicinum Mevii, pœnitet concessionis Servitutis, & nunciari jubet Mevio, quod ipse nolit amplius, admittere, ut Mevius fenestras, & ex illis licentiam sui (Seji) prædium inspiciendi habeat. Mevius eludit Sejum. Quo factò Sejus Mevii fenestris per lapides bonam vesperam apprecatur. Quaritur, an Sejus licite hoc commiserit? & respondetur negando.*

§. XVI.

Quemadmodum enim servitute constituta in suo solo pro lubitu aliquis ædificare non potest, l. 9. de S. V. P. l. 8. C. de servit. Gail. observ. 69. num. 19. Add. Johann. Sainsonius in consuet. Turonens. Tit. 19. ita etiam, constituta v. g. servitute lumi.

luminum, vicini fenestras violare non est juri consonum. Nam ea est servitutis natura, ut libertatem in re nostrâ aliâs nobis competentem adimat, ita, ut ad alterius utilitatem aliquid in nostro pati teneamur vel non facere, *l. 15. §. 1. ff. de servit.* Siquid igitur contra servitutem ædibus alicujus debitam injuriosè extructum aut factum sit; revocandum est prædium à Magistratu ad pristinam formam, damni etiam habitâ ratione, *l. 5. C. de servit.* Itaque Sejus in casu nostro injuriosè excusit Mevii fenestras.

§. XVII.

Simili ratione de illa fenestrarum, pace vicini positarum, excussione; quam passus est is, de quo alii, eidem infensi, vindictam privatam per tale quid commissum sumserunt (I) sequentem casum proponemus: *Cajus & ejus Commilitones Dædalo infensi, excutiunt fenestras hujus, pace vicinorum postas: quaeritur, an Cajus cum suis commilitonibus hoc justè consummaverit?* Et respondemus: Admodum quidem jucundus nobis est, dum adhuc viridis ætatis personæ sumus, tinnitus orbium vitreorum alienorum à nobis nocendi animo fractorum, nosque, si in eâ ætate constituti simus, valdè delectat aspectus foraminum cœcorum & vitreis orbibus cum plumbo flexili orborum; melius etiam est: iram suam in res inanimatas evomere, quàm animatas & ho-

mines. Alt, si modo leges nobis hoc indulgerent!

§. XVIII.

Nam, præter hoc, quòd privata vindicta ejusmodi perpetratum reddit illicitum, juxta *super. cit. l. 14. C. de Judais & cælic.* etiam damnum quod datur, dare prohibitum est, *per §. 13. Inst. de L. Aquil. l. 27. §. 5. 6. ff. ad L. Aquil. l. 40. cum seqq. eod.*

§. XIX.

Quoniam itaque per singulas à nobis consideratas excussionis fenestrarum species damnum alterius patrimonio injustè inferitur; consequens est, ut ipsi supersint remedia, quibus refarcitur damnum per excussionem fenestrarum injuria datum.

§. XX.

Remedia autem illa sunt; Actio confessoria & Actio Legis Aquiliæ. Et harum actionum alio casu competit utraque, alio casu saltim earum una.

§. XXI.

Utraque competit ei, cui servitutem luminum vel consimilem habentià vicino excussæ sunt fenestræ: Nam: ceu superius, §. 16. *circa finem* diximus: siquid contra servitutem ædibus alicujus debitam factum sit, (1) revocandum est prædium à magistratu ad pristinam formam, quam quis intendit actione confessoria, *l. 2. l. 4. §. 2. ff. si serv. vind. §. 2. Inst. de Action.* (2) damni etiam habità ratio-

ne

ne, ^{§§(15)§§} cujus præstationem æstimationis ipse impetrare potest per actionem legis Aquiliæ, *sup. cit. loc. & l. 15. C. de servit.*

§. XXII.

Quemadmodum enim Actio Legis Aquiliæ competit cuivis, cujus patrimonium dolo aut culpâ deminuitur, nimirum cuivis, cujus res aliqua injustè uritur vel frangitur, vel scinditur, aliove modo corrumpitur, *l. 2. pr. l. 5. pr. l. 11. §. 5. ad L. Aquil. princ. Inst. de injur. jung. super. citat. §. 13. Inst. de L. Aquil. l. 27. §. 5. 6. ff. ad L. Aquil. l. 40. cum seqq. ff. eo.* Ita etiam Legis Aquiliæ actio competit ei, cui servitutem luminum aut consimilem in vicino prædio habenti excussæ sunt à vicino fenestræ. *arg. ll. citat. & præterea arg. l. 21. §. ult. & seqq. ff. ad L. Aquil. §. 10. Inst. de L. Aquil. ubi Bachov. vid. insuper l. 21. §. ult. l. 22. l. 23. l. 29. §. 3. l. 37. §. 1. ff. ad L. Aquil. add. Job. Thom. c. 12. num. 42. tract. de nox. animal.*

§. XXIII.

Una illarum actionum, nempe actio Legis Aquiliæ tantum competit (1) ei, cui fenestras in suo pariete, non constitutâ servitute erigenti, vicinus reluctans fenestras excussit; *arg. textt. §. præc. citat.* (2) ei, de quo alii eidem infensi vindictam privatam sumserunt per excussionem fenestrarum. *arg. textt. §. præc. 22. citator.* Cum enim his casibus pars læsa non habeat servitutem luminum constitutam, hinc actio confessoria eidem

§ (16) §
dem non potest competere. *Arg. ll. supra §. 21 n. 1.*
citatur.

§. XXIV.

Ceterum non solum præstationem simplæ
æstimationis damni pars læsa in casibus nostris à ju-
dice petere potest, sed etiam petere, ut contra-
inficiantem æstimatio illa simpla duplicetur, l. 2.
§. 1. l. 23. §. 10. ff. ad L. Aquil. l. 4. C. eod. Add. *Perez.*
num. 16. Bachov. tb. 10. lit. e. Unde pœnalis, non-
quidem simplex, sed mixta dicitur illa actio. l. 23. §.
8. ff. ad L. Aquil. junct. §. 19. *Inst. de actio. vid.*
Bachov. D. 5. de act. tb. 21.

T A N T U M,

AB: 154566

ULB Halle 3
003 120 163

5b.

V B 17

39.

DISSERTATIO JURIDICA
DE
EXCUSSIONE
FENESTRARVM,

von
Fenster = Sinschmeissen /

QVAM
EX ILLUSTRIS FACULTATIS IVRI
DICÆ PLACITO
IN ACADEMIA JENENSI
PRÆSIDE

IO. PHILIPPO Greiber / Philos.
& J. U. D. Fac. Phil. Jenens. Adjuncto
& P. L. C.

Ad diem V. Februarii MDCCI.

In Auditorio Iureconsultorum

publicè discutiendam sistet

JOHANNES VVILHELMVS Sander /
Arnstadia - Thuringus, LL. C.

J E N Æ, caractere MVLLERIANO. 1706.